

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Transport & Civil Aviation

No:
Date:
Ref:

شماره :
تاریخ :
ضمیمه :

طرح بهبود وضعیت تصدی مسافربری ملی بس

تاریخچه:

در سال 1340 شرکت بنام سرویس توسط حفیظ الله و مهتاب الدین و بانک ملی با سرمایه ابتدائی 300 میلیون افغانی تاسیس گردید. این شرکت بعد از طی چندین سال ورشکست گردید و مقروض بانک ملی گردید و در سال 1354 به تصدی دولتی مبدل و در چوکات وزارت مالیه شروع به فعالیت نمود، و در سال 1358 طی فرمان شماره 1750 مؤرخ 1358/4/31 مسئولیت رهبری آن بدوش وزارت ترانسپورت تعلق گرفت. این تصدی از آن زمان 1500 عراده بس تاتا هندی، و بس های ایرانی داشت و بعداً (86) بس برقی چکوسلواکیایی نیز اضافه و شروع به فعالیت نمود که متأسفانه در دهه (70) در نتیجه جنگ های داخلی تمام وسایط و دیپو های آن تخریب و به تاراج رفت، و تمام تاسیسات اداری و تخنیکی آن نیز تخریب گردید که تنها (85) عراده تاتای کهنه هندی بجا ماند.

وضعیت موجود:

1. پرسونل و منابع بشری:

در تصدی ملی بس (904) نفر مامور و اجیر فعالیت مینماید که از جمله (170) نفر مامور، (103) نفر اجیر، (63) نفر میخانیک، (381) نفر درپور و (187) نفر نگران کار میکند که اکثریت کارمندان تصدی فارغ صنف 12 میباشد که با شیوه و روش های کهنه کار میکند و تا اکنون کدام ریفورم در جهت بهبود وضعیت منابع بشری آن بوجود نیامده است.

2. وسایط و وضعیت تخنیکی آن:

از شروع دولت موقت تا اکنون (951) عراده بس به سائز های خورد و بزرگ از طرف کشورهای مختلف کمک گردیده و به تعداد (85) عراده بس از سابق باقیمانده که لست آن قرار ذیل است:

ردیف	نوع وسایط و مدل آن	تعداد	ملاحظات
1	تاتا مدل 1313 هندی بس	278 عراده	
2	آشوک لیلاند هندی بس	111 عراده	
3	شهاب خودروی ایرانی بس	50 عراده	
4	کاستر مینی بس هندی 709	83 عراده	

شماره	نوع وسایط و مدل آن	تعداد	ملاحظات
5	کاستر مینی بس هندی 613	188 عراده	
6	بس هینوی پاکستانی	100 عراده	
7	کاستر جاپانی	13 عراده	
8	بس ایسوزوی جاپانی	94 عراده	
9	بس ایتالیوی	34 عراده	
10	وسایط تاتا سابقه بعد از جنگها	85 عراده	
	مجموع وسایط در تصدی	1036 عراده	

قابل ذکر است که از جمله بس ها (614) عراده در شهر کابل و (422) بس در 27 ولایت کشور
توزیف میباشند که حالت موجود آن قرار ذیل است.

جدول وسایط فعال و غیر فعال مرکز (کابل)

شماره	وسایط مرکز (کابل)	تعداد	ملاحظات
1	وسایط که عملاً فعالیت دارند	116 عراده	
2	وسایط که نسبت عوارض جاریه متوقف است	241 عراده	
3	وسایط که نورم استهلاک خویش را تکمیل و انجن آن به ترمیم اساسی ضرورت دارد	136 عراده	
4	وسایط تاتا کهنه استهلاک شده	47 عراده	
5	وسایط که نسبت اضافه مصرفی مواد سوخت که به تصدی غیر اقتصادی است	74 عراه	
	مجموع وسایط در مرکز	614 عراده	

جدول وسایط فعال و غیر فعال ولایات

شماره	وسایط ولایات	تعداد	ملاحظات
1	وسایط که عملاً فعالیت دارند	149 عراده	
2	وسایط که نسبت عوارض جاریه متوقف است	67 عراده	
3	وسایط که نورم استهلاک خویش را تکمیل و انجن آن به ترمیم اساسی ضرورت دارد	168 عراده	
4	وسایط تاتا سابقه استهلاک شده	38 عراده	
5	وسایط که نسبت اضافه مصرفی مواد سوخت که به تصدی غیر اقتصادی است	0	
	مجموع وسایط در ولایات	422 عراده	

تعداد ماشین آلات ترمیماتی و تخریبی

شماره	ماشین آلات تخریبی	تعداد
1	مجموع ماشین آلات تخریبی در مرکز	85 پایه
2	ماشین آلات فعال ترمیماتی	60 پایه
3	ماشین آلات غیر فعال	25 پایه

3. جدول جایداد غیر منقول تصدی ملی بس در شهر کابل

شماره	اسم جایداد	مساحت جایداد	موقعیت جایداد	غصب شده	تحت دعوا	ملاحظات
1	مرکز تصدی ملی بس	82000 متر مربع	زنده بانان		تحت دعوا	
2	سیاه سنگ	20249 متر مربع	سیاه سنگ			
3	خوشحال خان	40000 متر مربع	خوشحال خان			
4	حوزه سوم	62500 متر مربع	خواجه بغرا خیرخانه	2432 متر مربع		
5	جکشن بسهای برقی	9 بسوه	کارته نو			
6	جکشن برق شیرپور	9 بسوه	عقب وزیر اکبر خان			
7	دهمزننگ	9 بسوه	چهارراهی دهمزننگ			
8	کارته پروان	5 بسوه	ناحیه دوم			
9	دهبوری	5 بسوه	ناحیه سوم			
10	عقب غازی استدیوم	5 بسوه	ناحیه شانزدهم	غصب شده		
	جمله جایداد ملی بس	208949 متر مربع				

جدول جایداد های غیر منقول تصدی ملی بس در ولایات

شماره	اسم جایداد	مساحت جایداد	موقعیت جایداد	غصب شده	تحت دعوا	ملاحظات
1	آمریت ملی بس هرات	5 جریب زمین				زمین بدون احاطه و تعمیر
2	آمریت ملی بس قندهار	30000 متر مربع				زمین بدون احاطه و تعمیر
3	آمریت ملی بلخ	3000 متر مربع				زمین بدون احاطه و تعمیر
4	آمریت ملی بس لغمان	3 جریب و 15 بسوه زمین				دارای احاطه، تعمیر دفاتر اداری و پارک وسایط
5	آمریت ملی بس میدان وردک	7242 متر مربع				زمین دارای احاطه
6	آمریت ملی بس پکتیا	2 جریب زمین				دارای احاطه، تعمیر دفاتر اداری و پارک وسایط
7	آمریت ملی بس لوگر	9800 متر مربع				دارای احاطه، تعمیر دفاتر اداری، و پارک وسایط
8	آمریت ملی بس پنجشیر	2000 متر مربع				زمین بدون احاطه

4. وضعیت مالی:

تصدی ملی بس از لحاظ مالی در وضعیت خود کفایی قرار ندارد. کرایه وسایط که در شهر کابل و ولایات جمع آوری گردیده که در چهار ربع سال 1394 بعد از وضع (2٪) مالیه مبلغ (32,105) میلیون افغانی میباشد، و مجموع مصارف که صورت گرفته مبلغ (65,543) افغانی میگردد که با در نظر داشت عواید اساسی و مصارف که صورت گرفته مبلغ (33,438) میلیون افغانی به تصدی ضرر عاید گردیده است. عواید غیر اساسی از طریق کرایه جایداد های تصدی بعد از وضع (5٪) مالیه مبلغ (22,102) میلیون افغانی میباشد، که در نتیجه تصدی مبلغ (11,34) میلیون افغانی به کسر مواجه گردیده است.

چالش ها و پیشنهادات:

- ❖ از اینکه تصدی خود کفا نمی باشد و به ضرر فعالیت مینماید بنأ دو راه حل پیشنهاد میگردد.
 1. از طرف دولت سببایدی شود.
 2. در غیر آن در مورد شخصیت حقوقی آن تجدید نظر و به شرکت تبدیل و سرمایه گذاری سکتور خصوصی جلب گردد.
- ❖ به بس های که نسبت عوارض تخنیک و نبود پرزه جات متوقف است برای یک مراتبه الی فعال شدن تمام عیار تصدی از بودجه دولتی ترمیم گردد. تعداد بس های که به ترمیم ضرورت دارد (612) عراده و بودجه مورد نیاز حدود (1,5) میلیون دالر میباشد،
- ❖ از مقام عالی طالب هدایت میباشیم که توسعه بعدی و تطبیق پلان های انکشافی بشمول ایجاد ظرفیت تخنیک برای (1000) عراده بس جدید تصدی ملی بس را در موقعیت فعلی واقع زنده بانان که موازی (42) جریب زمین میباشد، در نظر گرفته شود و یا اینکه جای مناسب دیگر را هدایت میفرمایند در آن صورت اعمار تاسیسات جدید ملی بس شامل پلان انکشافی دولت گردد.
- ❖ از اینکه چالش اساسی در فعالیت روزمره ملی بس و عدم شفافیت در تهیه تیل و روغنیات تصدی از بازار آزاد میباشد پیشنهاد مینمایم که تیل و روغنیات مورد نیاز تصدی توسط تصدی (شرکت) مواد نفتی وزارت محترم تجارت تهیه گردد.
- ❖ موجودیت معاش رتبوی برای کارمندان و درپوران مطابق قانون تصدی ها موجب کاهش ظرفیت تصدی گردیده بنأ پیشنهاد مینمایم که برای کارمندان تخنیک و درپوران معاش مناسب هدایت داده شود.
- ❖ به منظور تجهیز ورکشاپ ها با ماشین آلات و وسایل ترمیماتی و تهیه پرزه جات مورد نیاز از طریق مراجع دیپلوماتیک با کشور هندوستان پروسه تسریع گردد (قبلاً از طریق وزارت ترانسپورت لست پرزه جات مورد نیاز به جانب کشور هندوستان فرستاده شده است).
- ❖ به منظور تنظیم خدمات معیاری ملی بس در شهر کابل لین جداگانه (BRT) خط اندازی گردد در این زمینه قبلاً در تفاهم با شاروالی کابل مبلغ (15) میلیون افغانی از تنظیم تونس ها در شهر کابل جمع آوری و به حساب شاروالی کابل انتقال گردیده است. بنأ پیشنهاد مینمایم که به شاروالی و ترافیک کابل هدایت فرمایید تا لین جداگانه (BRT) را تنظیم و از این پول فوق الذکر مطابق قانون استفاده نمایند.

- ❖ استیشن های لین های تقاطع در نقاط مرکزی شهر کابل که در گذشته نیز موجود بود (ده افغانان، سینما پامیر، جوار باغ وحش، مرادخانی) و در موقعیت های ختم لین ها با استندرد های پیشنهادی وزارت ترانسپورت احداث آن به شراولی محترم هدایت داده شود و جهت استفاده در اختیار تصدی ملی بس قرار داده شود.
- ❖ احداث ایستگاه ها و سایه بان ها در لین های مختلف شهر کابل نهایت ضروری بوده که سکتور خصوصی جهت اعمار آن و سرمایه گذاری در بخش اشتهارات نیز علاقمندی دارند، طبق دیزاین واحد ترتیب شده از جانب وزارت ترانسپورت به شراولی محترم هدایت لازم داده شود.
- ❖ ایجاد تاسیسات ملی بس در شهرهای پرنفوس کشور در سال مالی آینده شامل پلان انکشافی دولت گردد.
- ❖ ظرفیت سازی و مسلکی سازی در ترانسپورت بدون ایجاد یک انستیتوت ترانسپورتی که متشکل از مرکز آموزشی کوتاه مدت برای کارمندان ترانسپورت، شرکت ها و اتحادیه های ترانسپورتی و راننده گان بعید به نظر میرسد. بناً پیشنهاد میگردد تا تشکیل انستیتوت را در چوکات وزارت ترانسپورت منظور فرموده و احداث تاسیسات آن شامل پلان دولت گردد، جای مناسب در محوطه ریاست تنظیم ترانسپورت زمینی موجود میباشد.
- ❖ به منظور بهبود سطح مدیریت و رهبری تخنیکی و معیاری سازی خدمات ملی بس ضرورت به استفاده از تکنالوژی معاصر میباشد (دیجیتلی سازی بهره برداری از وسایط با نصب سیستم GPS و سایر وسایل تخنیکی بخاطر نظارت از پروسه شفاف گردش و مصارف مالی) بناً پیشنهاد میگردد که به وزارت محترم مخابرات هدایت لازم عنایت فرمایند تا در زمینه وزارت ترانسپورت را همکاری نمایند، قابل ذکر میباشد که طی سال جاری به تعداد (57) نفر به کمک (USAID) در این مورد تربیه شده است.
- ❖ کرایه فعلی ملی بس مبلغ (5) افغانی بوده و یکی از دلایل اساسی که تاحال این قیمت حفظ گردیده جلوگیری از سعود کرایه بس های خصوصی میباشد. در حالیکه قیمت تمام شد کرایه (7,5) افغانی میباشد، اگر کرایه ملی بس بالا برود در آن صورت قیمت کرایه سکتور خصوصی نیز به شکل اتوماتیک بالا میرود در زمینه طالب هدایت میباشد.

استهدا:

- کمپنی SKODA طی پیشنهاد به وزارت ترانسپورت مراجعه و خواهان فعال سازی (Trolley bus) در افغانستان میباشد کمپنی مذکور سه امکان تمویل را ذکر نموده اند:
1. اسکودا مستقیماً از اتحادیه اروپا پول درخواست میکند و آنها تمام پروژه را تمویل میکند.
 2. اسکودا به خود یک شریک پیدا میکند و با هم این پروژه را تمویل میکند.
 3. وزارت ترانسپورت و دولت افغانستان در تمویل مالی پروژه سهم میگیرد.
- موضوع به مقام عالی استهدا و طالب هدایت میباشد.

بااحترام